



## LITERATŪRA



## MENAS



## MOKSLAS

NR. 154

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS SKYRIUS

8 METAI



## NERAMIOJI KNYGA

Kadaise esu skaitęs tokį vaizdelį. Vienas buržuazas turėjo įprotį po pietų pamiegoti. Kad lengviau ir greičiau užmigti, guldamas pasiimdavo knygą skaityti. Tuo reikalu pirkdavo knygas ir dailiai buvo sustatęs jas gražioje stiklinėmis durimis spintoje.

Kartą — koks siaubas! — atsigulė popiečio, pasiėmęs iš eilės knygą, skaito ir nebeužmiega. Piktas, susierzinęs nubloškė knygą, tačiau neramių įkyrių minčių, knygos sukeltų, nebegali atsikratyti. Atsikėlė, nusitvėrė tą knygą ir įbruko į pačią apatinę spintos lentyną. Atsigulė, bet vistiek nebeužmiega.

Antrą kartą atsikėlęs priėjo prie spintos ir iš visos jėgos spyrė koja į storą veidrodinį durų stiklą, kur stovėjo toji knyga. Sužvangėjo stiklas ir pasipylė atėaižas. Dabar manė jau užmigsias, bet ne — neina miegas ir tiek. Dar kartą atsikėlė, sugriebė tą knygą, suplėšė, sudraskė į skutus ir išmetė į sąšlavyną. Po to tikrai nurimo ir užmigo.

Panašus įspūdis susidarė man, perskaičius naująją Aloyzo Barono knygą — DEBESYS PLAUKIA PAŽEMIU. Knyga iš tikrųjų neįprasta, savotiška. Ne visų vienodai ji bus suprasta ir skaitoma. Vieni, gal tik pamėgė, atidės į šalį. Kiti gal įpusės ir vistiek padės. Atsiras, žinoma, ir tokių, kurie ne viena, bet kelis kartus skaitys.

Tikrai, sunki, nerami šita knyga. Josios pobūdį gana tiksliai nusako patys veikėjai: "Mes braidžiojame po savo praeitį ir lauziamės mintimis, kaip dideliais įrankiais, į eilę kietų klausimų. Jie stovėjo tvirti, kaip betoninės sienos, kurių nepajėgė sugriauti didelės išminčių eilės (74 psl.)."

Pavargo, matyt, ir autorius, apniktas šitų "kietų klausimų". Nusikamavo ir supasavo. Išvaizduojau: neramas, besiblaškas jaunikaitis iš didelio susikrimitimo švilpavo ir nejučiomis prisiskaukė vėlnią iš raisto (knygoj tikrai vėlniuojamasi dažnai). Nusitvėrė tą vėlnią už ragų, bet nei jo nugalėti nei jam ką pasakyti nevaliojo. Apie tą pralaimėjimą atvirai pasisako už autorių jo veikėjai: "Traukinys lekia pro pakalnes ir lygumas, upeliai sidabru griūva žemėn. O mes čia visą pusdienį apie kažką. Vėlniai žin apie ką. Apie nieką. Abrakadabra. Pliauskalai (204 psl.)."

Iš tikrųjų, kas gi čia per veikalas? Beletristika? — ne. Tiesa, yra įdomių, gyvų vaizdelių. Būtų puikios novelės, bet tie vaizdeliai nėra savarankiški. Jie panaudoti tik kaip pavyzdžiai ar iliustracija iškeltiems klausimams analizuoti, nagrinėti. Tad gal filosofija? — irgi ne. Kaip filosofija — lekštoka: nėra nuoseklumo, logikos, griežtos argumentacijos, o svarbiausia — galutinių išvadų bei teigimų. Vis blaškymasis ir neaiškumai.

Kartais ieškoma išvadų ir sakoma: "Žmogui reikia remonto." Šis posakis dažnai kartojamas knygoje, bet nerandama tikslaus apibrėžimo: kas per remontas? kaip jis įvykdyti? Vienoj vietoj bandoma pasiaiškinti: "Reikia žemę daugiau žmoniškumo. Jei per tūkstančius metų būtų buvę daugiau norėjusių būti ne turtingais ar laimingais, bet žmogiškais, būtų visai kita. Per jėgą jei būtų veržėsi prie artimo meilės ir gėrio. Per jėgą nešti pagalbą, kaip sviedinį per aikštę ir žaidimo draugus, futbolą žaidžiant (159 psl.)."

O prieš tai koks prieštaravimas: "Šv. Povilas sako, kad niekam piktnum už piktą nemokėk. To mano tėvas (pasakoja Algis Balčius) nepadarė ir dėl to pasidarė blogiau, negu kad jis būtų bandęs nugalėti piktą piktnum, o ne gerumu. Tik atviras smūgis yra garbės ir artimo meilės parodymas (73 psl.)."

Autorius dažnai cituoja šv. Povilo laišką, griežtiai Evangelijos išmintis, norėdamas atsiremti savo argumentavimuose, bet ir čia, beanalizuojant gyvenimo faktus, neišvengiami prieštaravimai.

Knyga, pagal gvildenanuosius klausimus, padalyta į šešias dalis: Pabėgimas, Grandinė, Vienarankis, Trečiasis taškas, šuolis, Mažasis dalinys. Nėra čia herojaus bei didvyrių, nes vienoje vietoje autorius pasisako: "Nekentėji knygoje smulkmenų. Ir herojaus nekentėji. Didelio knygos didvyrio. Nėra didvyrių. Yra žmonės be apibrėžimo (205 psl.)."

Taigi, kažkur Vokietijoje, atseit trentyje, susitinka vienoje geležinkelio stotyje trys vyrukai, draugai. Sėda į traukinį ir pradeda pasakoti savo praeities išgyvenimus, įvykius. Kiekvienas įvykis čia pat tuojau išnagrinėjamas, apsvaistomas. Ieškoma prasmės, vienokios ar kitokios išvados, nes tie įvykiai nėra šiaip sau eiliniai, paprastai. Tie draugai irgi daug patyrę, iškentėję. Jie smarkiai sukrėsti paskutiniojo karo ir visų okupacijų, jie išmušti iš savo siekimų ir užsibrėžtų tikslų. Bet jie nėra individualūs ir aiškiai išskirtini. Tiksliau pasakius, tai vienas autorius trijuose asmenyse, nes visi trys labai vienodai kalba ir galvoja.

Pirmasis klausimas (*Pabėgimas*): koks pasipriešinimas geresnis — aktyvus ar pasyvus. Pabėgimą išgyvenęs Kazys Petrušis, nors buvęs karininkas, bet didelis antimilitaristas (sopamoji autoriaus vieta), nemėgstas atviros kovos žudyti prieš. Bet kas gi atsitinka? Štai jis bolševikų suimamas ir — pabėga. Dėl to, nors netiesiogiai, netenka gyvybės du žmonėms. Antrą kartą vėl tas pat: vėl suimamas ir bėga. Vėl du žmonės žūsta, bet vieną jis pats tiesiogiai, be jokio noro, nužudo. Ir teisinasi: "juk gintis galima (31 psl.)."

Ir kokia iš to viso išvada? Štai kokia: "Mes judą akmenys ant bedugnės kranto, kurių vienoks ar kitoks pasistūmėjimas kito gyvenimo vėžimą nuverčia žemėn. Tik savanoriškas sutikimas su likimu yra tikras kelias (31 psl.)."

Toliau (*Grandinė*): žudo ir meilė. Meilė ir tylus pasidavimas irgi žudo. Ir tai nebūtų įvykė, jei būtų vykusis kova. Pavyzdys. Gražiai, lemtingai gyvena ūkininkas Balčius. Jo kaimynas pradeda pavydėti ir dar tebeniršta dėl to, kad paveržė jo apsirinktą merginą. Keršydamas padega ir sudega visa Balčiaus sodyba. Balčius aiškiai supranta, kas kaltininkas ir net išrodymų turi, tačiau kenčia ir nė puse žodelio neprisitaria. Taip prašina dešimt metų. Pats Dievas nubaudžia kaimyną: perkūnas uždega jo trobesius. Balčius ne tik kad nesidžiaugia, bet bėga gelbėti. Smarkiai nudegdamas jis išgelbsti iš arklidės geriausią žirgą. Visa tai taip pritrenkia jo kaimyną, kad tasai nebeapkalia savo sąžinės graužimo ir pasikaria. Taigi: tylėjimas irgi pasipriešinimas ir žiaurus kerštas.

*Vienarankis*. "Tai teisingumas, kuris viena ranka rodo tikrą kelią, o antroji rankoj laiko revolverį. Kai neini juo, šauna". Ilgas pasakojimas, kurio pagrindas: "Aš nenorėjau būti išdaviku ir likau žmogžudžiu." Bolševikmetis. Pašto įstaigoj budi telefonistas Balėnas, atseit vienas pasakotojų. Surungdamas telefonus pasiklauso. Ir šit girdi, kad į vieną netolimą kaimą, kur naktį posėdžiauja aktyvistų būrys, siunčiami ginkluoti bolševikai. Pilietinis pareigos jausmas priverčia jį palikti savo postą pašte ir bėgti į kaimą, kad išpėtų gresiantį pavojų. Vien tik gera žmogus tenorėjo. Manė, kad išpėti aktyvistai išsibėgios ir pasislėps. Bet išėjo priešingai. Aktyvistai surengė pasalas, užpuolė priartėjusius bolševikus ir daug jų nukovė. Žuvo ir tas ūkininkas, kurio troboj vyko susirinkimas. Pagaliau ir pats pranešėjas pateko į kalėjimą ir būtų buvęs likviduotas, jei ne vokiečių įsiveržimas.

*Trečiasis taškas*. Tikra ir netikra priesaika. Kas geriau? Nuobodžiausias provincijos miestely teismo sekretorius, būsimasis teisėjas, susižavi viena apšviestene, tėvų lepinama mergina iš kaimo. Jaunikaitis gerai žino, kad ji yra veterinoriaus sužadėtinė, bet vistiek suka jai galvą savo poza, manieromis ir įmantriomis kalbomis. Veterinorius, matydamas, kad gali netekti merginos, pasiūlo ją ja negarbingai, kad jau tikrai nepabėgtų nuo jo. Vėliau jis iškeliamas į apskrities miestą. Čia nusižiūri sau bankininko dukterį ir veda. Anoji mergina pamesta ir, kas blogiausia, didelė negarbė laukia jos ir būsimąjo kūdikio. Sekretorius nutaria pridengti visa tai. Iš anksto apsisprendęs, kad negyvens su ja, eina į bažnyčią ir prisiekia prieš altorių. Sulaužydamas priesaiką, išgelbėjo du žmones. Dėl to pasisakoma: "Nesvarbu, kad priesaiką sulaužė, bet jo sąžinė liko švari (162 psl.)." Bet, ar bus tai merginai geriau: dviejų vyrų suvedžiota ir pamesta?

*Šuolis*. Čia šit kokie teigimai: "Meilė yra liga ir, nors labai maloni, bet vistiek liga



PAULIUS AUGIUS — medžio rėžinys. P. Orinitaitės legendos "Vilgalių" iliustracija

## TAVO DIENOS

Plienias, plienias...  
Anglių dūmai.  
Bėga dienos,  
Slenka naktys.

Slenka, slenka  
Plieno dienos.  
Kūjai kala  
Laimės rytą.

Sukas dunda  
Plieno ratai;  
Bėga tavos,  
Laimės metai.

Širdis plieno,  
Kūjais kalta.  
Širdy ir sieloj  
Šalta.

Kalnuos kelias  
Laimės rytas;  
Tu fabrike  
Uzdarytas...

1951

Antanas Venys

## Pagerbkime gražias pastangas ir kultūringumą

"Kai ši auka — 1951 metų Literatūros premija — buvo paskelbta Venezuelos lietuvių atstovų trečiaame suvažiavime, jai buvo pritarta visų su šventiška rimtimi," taip rašo Venezuelos šalyje atsidūrę lietuviai, kultūros, literatūros mylėtojai, kurie sudarė stambiają auką — 1,500 dolerių premijai už geriausią 1951 m. pasirodžiusį literatūros veikalą.

Didelį nuosirdumą ir pasiukojimą parodė Venezuelos lietuviai, jų Manifesto ir pasaulio lietuvių žodžius skaitant niekas neužginčys taurumo, kuriuo persunkti visi to manifesto žodžiai. "Paremkit šią gražią tradiciją, kad kitais metais ir toliau sekančiais metais nepristigtų lėšų, atsirastų visų kraštų bendruomenėse lietuvių savanorių — kilnių aukotojų, kurie trijų Lietuvos prezidentų — Antanos Smetonos, Aleksandro Stulginskio ir Kazio Griniaus — premija padarytų amžiną, teikiančią patriotizmo titulą aukotojui, naudą skaitytojui, paguodą rašytojui ir garbę Lietuvai".

Garbinga auka reikalinga ir garbingo su-naudojimo. Deja, vienos srovės save išsirikusi Rašytojų Draugijos valdyba praėjusios metų parodė, kaip nereikėtų skirti premijos. Visuomenė dar neužmiršo pernykščio premijos paskyrimo, kai kelių dešimčių puslapių kelionės reportaželiai buvo apdovanoti didžiausia premija, nors vienas

(171 psl.). Meilė yra pripratimas, maždaug kaip rūkymas (179 psl.). Pasigailėjimas ir neapykanta vienodai griaua (201 psl.). Šiame skyrely daugiau moters išgyvenimų ir psichologijos. Autorius, apskritai, neturi geros akies moterų ir meilės atžvilgiu. "Vienas boksinkinškas moters akyse daugiau vertas, negu penki poetai ar vyrai, skaldą atomą (37 psl.). Meilė sportas (52 psl.)."

*Mažasis dalinys*. Čia pasakojama, kaip buvo kovojama dėl duonos vokiečių stalybos batalione rytų fronte. "Girdžiu keiksmus ir ašaras, girdžiu gyvenimą, kuriame, be pašėlusio noro nešti nuogom rėnkoni gyvybę per nuolatinį šaudymą, buvo dar vienas rūpestis. Tai buvo duona (209 psl.)."

Knyga nerami ir niūri, beveik tik juodoji gyvenimo pusė. Nuolat pesimizmu apgaubta: "Pasaulis tupi šiukšlių dėžėje. Mes dėl purvinių dalykų po ją ir stumdomeis ir bijome pakelti galvas į viršų, kur lekia atsilapojęs vėjas (29 psl.). Gyvenimas yra pats kriminališkausias romanas (72 psl.)."

Vienintelis geras dailtas šioje knygoje — tai nerimas ir ieškojimas būdų, kaip nugalėti tą blogį, kuris nustumelbė gėrį. Tikėkim, kad dideliu skausmu ir kruvina širdimi pergyveno ir rašė autorius kiekvieną savo žodį. "O aš noriu kalbėti. Aš noriu būti nežmoniškas rėkšmas, kad visi, kurie kenčia ar kankina, pasiūrėtų atgal, jog jie pamerėtų patį svarbiausią dailką: tikrąją žmogaus prasmę (224 psl.)."

Aloyzas Baronas, DEBESYS PLAUKIA PAŽEMIU. Išleido A. Kairys. Tiražas 1500 egz. 226 psl. Kaina \$2.50. 1951 m. Spaudė TERRA.

Petras Dulakis

## Antrasis Novelės Konkursas

Chicagos Lietuvių Literatūros Draugija skelbia antrąjį novelės konkursą. Pirmojo sprendimas buvo paskelbtas praeitais metais.

1. Už geriausias noveles Chicagos Lietuvių Literatūros Draugija skiria tris premijas: I — \$100.00, II — \$50.00, III — \$25.00.

2. Atsiųstąsias noveles vertins šie teisėjai: prof. Mykolas Biržiška, poetas Antanas Rūkas, Dr. Petras Jonikas, rašytojas Antanas Tulys, mokytojas Domas Velička, mokytojas Matas Krikščiūnas ir mokytoja Sonė Pipiraitė. Vertintojų komisijai pirmininkaus Sonė Pipiraitė.

3. Premijuotas noveles Chicagos Lietuvių Literatūros Draugija spausdins metraštyje ir kituose savo leidiniuose.

4. Konkurso teisingumui patikrinti novelės turi būti pasirašytos slapyvardžiu. Slapyvardis reikia užrašyti ant uždaro voko, kuriame turi būti tikrasis autoriaus vardas ir adresas.

5. Noveles reikia siųsti tokiu adresu: Chicagos Lietuvių Literatūros Draugija, Antrasis Novelės Konkursas, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois, USA.

6. Paskutinė diena novelėms įteikti: 1952 metų balandžio 30-oji.

Chicagos Lietuvių Literatūros Draugija.

## Europinė literatūros premija

Europiniam Kultūros Centrai globojant, Zenevoje įsteigta Europinė literatūros premija. Nespausdinti romano, apysakos ar biografijos rankraščiai (50,000 iki 100,000 žodžių) turi būti atsiųsti konkursui iki 1952 m. rugsėjo 30 d. Veikalai gali būti parašyti bet kurios tautos autorių bet kuria kalba. Premijos dydis: 10,000 šveicarų frankų. Jury komisiją sudaro Dr. Hans Oprecht, Gottfried Benn, Hagnmund Hansen, S. de Madariaga, Gabriel Marcel, Ignazio Silone. Rankraščius siųsti: Centre européen de la culture. Palais Wilson. Genève. Switzerland.

(kitos srovės rašytojas) išskėlė skandalingą jury komisijos šališkumą.

Visuomenė, sudėjusi tai premijai pinigų, turėjo progos įsitikinti kaip buvo jury komisijos suniekintas bent mažiausias nešališkumas ir kaip suprato rašytojo garbę premiją gavusis... Nestebėtina, kad po tokio premijos paskyrimo JAV lietuviai nebesudėjo premijai net keliolikos dolerių.

Venezuelos lietuvių premija verta visokeriopos pagarbos. Pabrėžtinai akcentuojamas nesrovingumas, ką, kaip pernai taip ir šiemet lauzo keistu būdu išrinkta Rašytojų Draugijos valdyba, paskirdama jury komisijos daugumą iš klerikališkos srovės.

Brazaitis, Brazdžionis, Vaičiulaitis, trys iš penkių, sudaro sprendžiamąjį balsą. Nedarėjų įtarinėti šališkumu, jei mes neturėtume praėjusių metų precedento, kur tos pačios srovės jury komisija aplenkė neginčijamai reikšmingą V. Krėvės veikalą Dangaus ir Žemės Sūnūs, kaip jau minėta, paskirdami premiją A. Vaičiulaičiui už brošiūrėlę kelionės įspūdžius iš Italijos.

Pernai keli laikraščiai pažymėjo, kad į jury komisiją nereikėtų skirti rašytojų, kurie tašs ar kitais metais varžosi dėl premijų, nes buvo spėjama, kad Petras Antanui šiemet skirs premiją, o Antanas Petriui sekančiais... Dabar ir matome praėjusių metų nesuapratimo auką Antaną Vaičiulaitį jury komisijoje... gal Vaičiulaitis bus švento Pranciškaus sąžinės švarumo, bet argi be to įtarinėjimo negalima rasti tiesesnio kelio?

Jau ne kartą buvo siūloma skirti jury komisijoms pasizymėjusius kultūrininkus, visuomenės veikėjus, kurie mažiausiai suinteresuoti veikalų kūrėjų intencijomis. Taip buvo daroma ir Lietuvoje, skiriant valstybines premijas. Kodėl nepasiūlomi, nekviečiami tokie kultūrininkai kaip prof. M. ir prof. V. Biržiškos, kalbininkas prof. Pr. Skardžius, literatūros istorikas prof. V. Maciūnas, prof. V. Stanka, prof. A. Salys ir visa eilė kitų, nesuinteresuotų premijų gaudymu ir vienas kitam skirstymu, ką matome kaupinai išbijojus per porą metų.

Kita daina tokioms premijoms kaip Draugo, Aidų. Jų skyrečiai turi proga ir teisę apdovanoti savuosius, pasirinkti jury komisijas, nes tai jų, kaip pasakytum, nuosavas biznis. Bet nieko panašaus negalima pritaikyti Venezueloj gyvenančių lietuvių garbingai premijai, kuri turi būti bešališkiausiai paskirta, be jokių srovingumų ir draugysčių.

Atrodo, maža paskirti premiją, bet nemažas reikalas ją žmoniškai suteikti užsitarnavusiam. Tikrai gražiai tradicijai davė pagrindą Venezuelos lietuviai, visapusiškai pasirengę, gražiu, kultūringu manifestavimu kreipdamiesi į pasaulio lietuvius. Mielas kuklumas lydi premiją, nes jie nutylėjo manifesto žodžiuose ir mecenatas, kurie suaukojo tokią solidžią sumą.

Ir koku ir griaudu, nes susiduriame su bukiausia srovės apraiška, kuri gali palaidoti visas gražias ir kultūringas kultūros mylėtojų pastangas. Sunku ir kalbėti, dargi viešai parodyti, kokie mūsų rašytojai, kurie be srovės, be kombinacijų nesugeba padoriai paskirti premijos.

Rašytojai turi prabilti; reik vieną kartą sulaikyti įsibėgėjusią srovės akciją, kuri gali palaidoti nuosirdžių kultūrininkų aukas ir pastangas... O, gal kai kas turi intereso tą nešališką ir nuosirdžią talką suniekinoti, kad liktų tik tos "premiijos", kurias galima skirstyti iš savų kišenių saviesiems?

—Rašytojas

# IŠ PHILADELPHIJOS PADANGĖS

Prof. Dr. J. Puzino kalba, pasakyta Philadelphiaios lietuvių mokyklų vaikams 1952.II.16.

Rašo M. AUSRINIS

## 1.

Gal tik vienoje Philadelphiaios Vasario 16-tosios minėjimo buvo suruoštas lietuviškų mokyklų mokiniams, ir jis įvyko pačia sukakties diena šv. Jurgio parapijos salėje. Kuri, kad ji mūsų mažuosius gerai, rinkininkai atkreipė dėmesį ir kad pasistengta jiems duoti gana vykusį tai dienai pritaikintą programą. Mūsų mažieji, vieni gimę Lietuvoje, kiti Vokietijoje ar Amerikoje, turėjo retą progą išgirsti apie "kenčiančią Tėvynę" ir mintimis nusikristi į ją, esančią atmintimi geležine uždanga nuo viso pasaulio už tūkstančių mylių.

Kai neuilgstami šios kolonijos lietuvių darbuotojai kun. St. Raila, kun. Dr. V. Martusevičius, mok. V. Volertas ir kt. stengėsi parūpinti globą mokinių nuvežimui į minėjimo vietą, tai šalia pragiedrulių kolonijoje būta ir apgailėtinių reiškinų. Šv. Andriejaus parapijos klebonas kun. Čepukaitis "ve-tavo" Vasario 16-tosios minėjimo sumanymą lietuviškų mokyklų mokiniams ir pasakė, kad jo vadovaujamos parapijos mokyklų mokiniams minėjime nedalyvaus. Seselės kazimierietės, lietuvių mokytojos, gana nuosirdžios globelės, ne be pagrindo išsigingo. Tai, sako, pradės dabar laikraščiai rašyti, kad seselės kazimierietės savo mokinių į Vasario 16-tosios minėjimą neleido. Jos nežino, kad į laisvą demokratiją spaudą žmonės rašydami su žodžiu yra labai atsargūs. Melo skelbti niekas neišdris. Miela buvo stebėti ateinančią į gyvenimą pačią jauniausią

kartą, gausiai susirinkusią į šv. Jurgio lietuvių parapijos salę, žinant, kad nuo jų priklausys Lietuvos ateitis. Jie judrūs, gyvi, jų žvilgsniai žvalūs. Jie dar nepažįsta gyvenimo audrų ir žmogaus klaidžių kelių. Jie nežino klastos, neapykantos, keršto. Matydami juos žmogus susimąstai: po kelių dešimčių metų iš jų tarpo bus mokslininkai, rašytojai, gydytojai, inžinieriai, kunigai ir vyskupai. O mes nu eisime jų nepastebiami į užmaršį.

Geriau, kad iš jų visų išaugtų geri žmonės, Lietuvos mylėtojai. Tą kiekvienas linkime mūsų jaunimui priaugantiam kariai, pasididžiavim vertam atžalynui.

Kai į juos prabilo kalbėti prof. Dr. J. Puzinas, jų akyse žaidė maži žiburėliai. O prof. Dr. J. Puzino žodžiai buvo jautrūs ir taiklūs į jaunųjų protus ir širdis. "Mielosios sesutės ir broleliai" — jis į juos prabilo.

## 2.

Mielosios sesutės ir broleliai! Lietuva, mano šiaurės pašvaistė Ir kelė sidabrinį rytą, Iš kas krauju tavo veidui nulaistė Ir ko raudai prie kriukelės tu?

B. Brazdžionis

Šitokioje skausmingoje poeto Bernardo Brazdžionio išreikštoje nuotaikoje minime šimnetis dešimt ketvirtuosius įametos Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo metus. Kai kurie Jūs esate gimę Lietuvoje ir dar šiek tiek primeniate ten praleistus kūdikystės laikus, tačiau daugumas tik iš savo tėvių ar senelių esate girdėję apie jų gimtąjį kraštą. Šiandien nu-

skriskime savo mintimis į tą tolimą, bet visų lietuvių širdžiai artimą ir brangią šalį.

Ten toli už Atlanto, kur Baltijos jūra plauna savo gintarinius krantus, ten kur tyliai tyliai teka poetų apdainuotas Nemunas, visų Lietuvos upių tėvas, Neris — motinė, rami Šešupė, tamsūs Amžvis ir Dubysa, — ten nuo amžių yra visų lietuvių, kur jie begyventų, tėvynė — Lietuva. Lietuviams Lietuva yra žodis šventčiausias. Tai nedidelis kraštas, negalįs pasigirti dideliais žemės turtais ar aukštais sniegu vainikuotais kalnais. Lietuvos širdžiai ir akiai brangios jo plačiosios lygumos, mažieji kalneliai, ramūs žalieji kloniai, dideli ošiai miškai ir daugybė ežerų bei ežerėlių. Lietuvius su ta savo aplinka tiek susigyveno, kad ji net suformavo lietuvių būdą: ramų, kaip rami pati Lietuvos gamta, lygų, kaip tos plačiosios krašto lygumos, šaltą, kaip tų skaitlingų ežerų vanduo ir svajingą, kaip tų girių ošimas. Lietuvius nuosirdumas ir vašingumas yra plačiai žinomas ir toli už Lietuvos sienų. Brangiausias lietuvių turtas yra jo gražioji kalba. Ta labai senoviška lietuvių kalba jau seniai atkreipė viso pasaulio kalbininkų dėmesį. Todėl visai ne nuostabu, kad ji dėstoma daugelyje universitetų šalia lotynų ir graikų kalbų. Net ir čia Philadelphiaioje, Pennsylvaniaios Univerzitetė jau seniai yra dėstoma lietuvių kalba.

Lietuva didžiuojasi savo liaudies menu, puikiais kryžiais, koplytėlėmis, drožiniais, gražiais audiniais, juostomis. Lietuva garsi ir savo melodingomis dainomis, kurios yra grynas lietuvių būdo atspindis: lietuvių dainos ramios, jausmingos, svajingos ir dėl ilgametės tautos kančios didžiausios liūdno.



Elizabeth Bean, kuri yra tik 9 metų amžiaus, baigia savo kelionę aplink pasaulį. Toji kelionė buvo jos tėvų dovana. Tėvai gyvena Kansas City. Ši nuotrauka buvo padaryta Los Angeles aerodrome.

Reta kuri kita tauta turi tokią turtingą ir didingą istoriją, kaip Lietuva. Jos istorija matuojama ne šimtais, bet tūkstančiais metų. Lietuvius protėviai apsigyveno Baltijos pajūryje prieš 4,000 metų. Iš tų labai tolimų priešistorinių laikų yra išlikę daugybė įvairiausių padavimų apie pintų pilhakalnių, kuriuose mūsų protėviai gyvėdėsi nuo priešų, turime daugelį milžinkapių, kuriuose išsisi mūsų senėvių kaulai. Pilia-kalniuose, milžinkapiuose ir kitose vietose surasti papuošalai, ginklai, įrankiai ir kiti daiktai liudija apie gražią ir turtingą priešistorinę lietuvių kultūrą.

Lietuva, gyvendama nuosabiniuose vietose, toli nuo prekybinių kelių ir kultūrinių anometo centrų, gana vėlavai pateko istorijos svieson. Tačiau XII amžiuje, vadinasi, maždaug prieš 800 metų, Lietuva iškyla istoriniuose šaltiniuose kaip stipri jėga ir XIII amžiaus pradžioje kunigaikštis Mindaugas sujungė daugelį mažų kunigaikštijų į vieną didelę ir galingą valstybę. Lygiai prieš 700 metų Mindaugas su savo artimaisiais buvo priėmęs krikščionybę. Aukščiausios didybės Lietuva buvo pasiekusi Vytauto Didžiojo laikais, daugiau kaip prieš 500 metų. Tada Lietuvos valstybės sienos siekė nuo Baltijos iki pat Juodosios jūros. Tais laikais Lietuva buvo viena galingiausių valstybių Europoje. Apie tą jos galybę aiškiai liudija apie du šimtus metų trukusios atkaklios lietuvių kovos su vokiečių kryžiuočiu ordinu. Lietuviai, brangindami savo laisvę, atsispyrė prieš labai pavojingą priešą ir 1410 metais ties Žalgiriu sutriuškino vokiečių galybę.

Vienam priešui nusilpus, atsirado dar du nauji: rusai ir lenkai. Ir vieni ir antri troško susilpninti Lietuvą ir nusilpusią pavergti. Rusų pastangos nedavė vaisių, bet lenkams pamažu pavyko suskaldyti lietuvių jėgas. Sudarius su lenkais Liublino uniją 1569 m., Lietuvos galybė kaskart vis labiau mažėjo, daugelis jos valdytų žemių atiteko lenkams. Lenkų įtaka per bajorus ir bažnyčią ėmė skverbtis į Lietuvą. Daugumas Lietuvos bajorų pasidavė lenkų įtakai, atsidėjo savo tėvų kalbos ir nuėjo tarnauti lenkams. Patys būdami netvarkingi ir trokšdami labiau turto ir garbės, negu rūpindamiesi Lietuvos reikalais, nustumė Lietuvą į pražūtį. Lietuva kartu su Lenkija pasidalinta stipresnių kaimynų. 1795 m. Lietuva atiteko rusams.

Rusams užėmus Lietuvą, prasidėjo nepaprastai sunkus gyvenimas: rusai stengėsi surusinti lietuvius, atimti jų gimtąją kalbą ir primesti jiems savo tikėjimą. Mokyklose uždrausta

na. Lietuvių tautinė sąmonė stiprėja, atsiranda visas būrys drąsių vyrų, kurie pradeda reikalauti Lietuvai laisvės.

Ir 1918 m., pražūsus Didžiojo karo audroms, Lietuva paskelbiama nepriklausoma valstybe. Vasario 16-ji, kada buvo pasirašytas Lietuvos Nepriklausomybės aktas, yra vienas iš pačių reikšmingiausių įvykių lietuvių naujųjų laikų istorijoje. Nors kraštis karo audrų buvo labai sunaikintas, bet lietuviams energingai stoję darban nugalėjo visas kliūtis ir, palyginti, per trumpą laiką buvo padaryta milžiniška pažanga. Miestai išaugo, žemės ūkis pakilo, mokyklų tinklas išsiplėtė visoje Lietuvoje. Lietuva kėlėsi iš tamsumos ir sparciais žingsniais žengė į šviesią ateitį. Deja, vykstant antrajam pasauliniam karui, ramus ir, rodos, niekam nekliauvęs Lietuvos kraštas tampa bolševikų, vokiečių ir vėl bolševikų auka. Jau dvylikti metai, kaip Lietuva kenčia didžiausias kančias, kurių ji nėra turėjusi visoje savo istorijoje. Geriausi lietuvių tautos sūnūs tremiami į Sibiro darbo ir vergų stovyklas, dau-

gybė nyksta kalėjimuose, o šautiprėja, atsiranda visas būrys drąsių vyrų, kurie pradeda reikalauti Lietuvai laisvės.

Mielosios sesės ir broleliai, mes būdami laisvi ir gyvendami laisvoje šalyje prisiminkime kenčiančius savo brolius lietuvius Tėvynėje, ištremtuosius į Sibirą, o visus žuvusius už Lietuvos laisvę pagerbkime minutę susikauptdami (Prasųčiau visus atsistoti).

Nors Lietuvą slegia sunki nelaimės našta, bet mes visi esame pilni vilties, kad vergo pančiai, kuriuos uždėjo žiaurusis priebais nukris ir Lietuva vėl bus laisva. Brangiu pranašingais mūsų tautos dainiaus Maironio žodžiais:

Tačiau jėvos nei dar nepražūvus; Nušvies jos vėliai garbė spindėjus; Nuslinks ta šmėkla, kaip ir nebuvus; Saulutė džiugins vėl patekęsus.

Išvaizdavusiam draugui geriausia dovana — NAUJIE-NOSE paskelbta įdomi ir šviežia žinia. Užrašyk jam šį dienraštį.

## PASIMATYKITE SU STANLEY LITVINU

APIE JŪSŲ INSULIACIJOS PROBLEMĄ—DABAR YRA LAIKAS ĮRENGTI SAVO NAMĄ ŽIEMAI.



MES TURIME IŠDIRTĄ REPUTACIJĄ PILNO PASIRINKIMO A-1 RŪŠIES STAKO LENTŲ IR NAMAMS MATERIOLŲ.

CARR - MOODY LUMBER COMPANY  
3039 So. Halsted St. Tel. Victory 2-1272  
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

## ARBET'S presents a new style in TV...



Smart LEATHERETTE COVERED CABINET  
BIG 20 inch screen

AT AN AMAZING LOW PRICE!

new 1952

## Motorola TV proved most dependable!

Wonderfully clear 20 inch pictures at a price that's hard to believe! Good-looking table cabinet covered with Mahogany color leatherette. Instant "Target" tuning of both razor-sharp picture and "Golden Voice" sound. Acoustinator Tone Control varies tone to your preference. 3-Position Area Selector Switch boosts reception power in distant areas. Anti-reflection Glare-Guard eliminates light interference. Improved Built-in-Antenna.

MODEL 21T1

\$249.95

Price includes 1 yr. warranty

Fed. Tax extra

EASY TERMS

78 weeks to pay

FREE HOME DEMONSTRATION...

## ARBET'S, Inc.

2442 West 47th Street  
1746 West 47th Street

Virginia 7-0700  
Virginia 7-3377

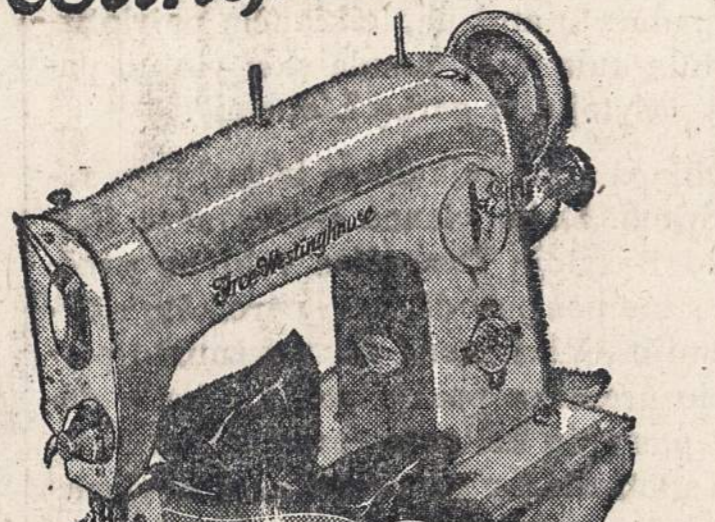
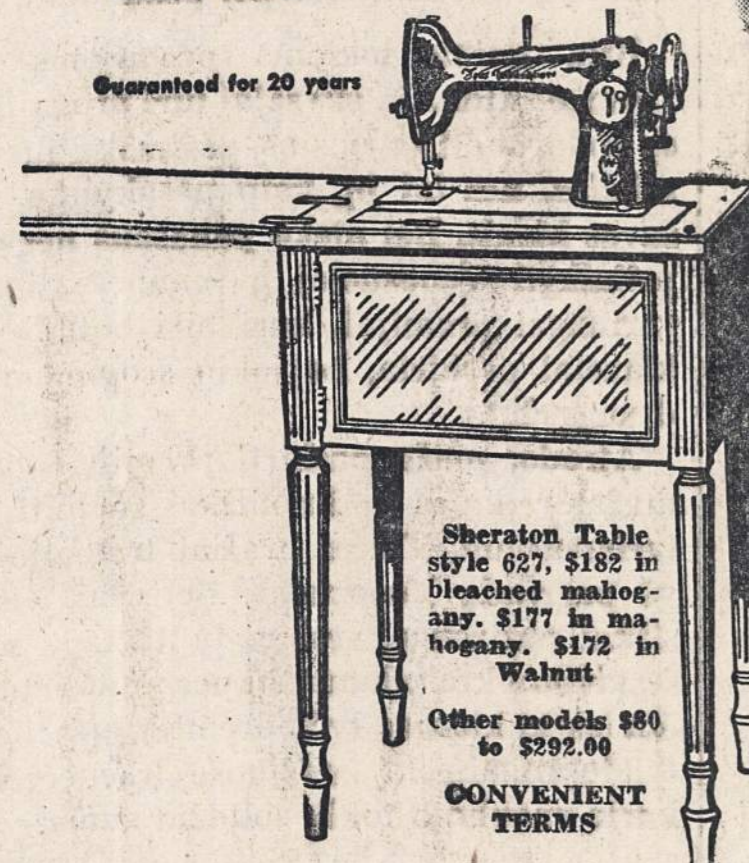
Open Monday and Thursday Evenings

## Sew it yourself! ON A BEAUTIFUL NEW Free-Westinghouse

No More Tangled Bobbin Threads

Smart women everywhere are buying the thrilling new 1951 Free-Westinghouse. There's no other sewing machine like it. Only Free-Westinghouse has "Nevr-Lock"—the patented feature that positively prevents jamming of the machine due to tangled or snarled bobbin threads! Come in and see the new models today!

Guaranteed for 20 years



Gorgeous Queen Anne Console—Style 629. Hand-rubbed mahogany or walnut veneers.



Modern Writing Desk—Style 500. Distinctively styled in natural oak.

Sheraton Table style 627. \$182 in bleached mahogany. \$177 in mahogany. \$172 in Walnut

Other models \$80 to \$292.00

CONVENIENT TERMS

## TRAFICANTE BROS

2301 W. Taylor Street

739 So. California Avenue

Open Monday and Thursday Evenings

TAaylor 9-9100

SAcramento 2-0301

# NEW 1952 G-E REFRIGERATOR

## GIVES YOU *MORE* SPACE!

### Here Are Reasons Why G-E Is the Greatest Name in Refrigeration

In addition to much more food space, General Electric Refrigerators give you all the very latest conveniences—plus many special G-E features . . . **Butter Conditioner** (with glass dish); **Full-Width Chiller**; **Handy Utility Basket**; **Sturdy Aluminum Shelves**; **Durable Meat Dish**; **Rolla-Drawers**; **Roomy Door Shelves**; **"Trigger-Action" Latch**; **Tel-A-Frost Indicator**. And most important of all—you get an efficient refrigerator that will assure you of faithful service year after year. No other refrigerator can surpass the General Electric record for dependability . . . More than 2,700,000 G-E Refrigerators have been in service 10 years or longer. You must see these amazing new 1952 beauties to appreciate their true value. Visit your nearest G-E dealer now!

GENERAL  ELECTRIC

#### A G-E SPACE MAKER REFRIGERATOR—A PLACE FOR EVERYTHING!

Full-width freezer—holds 43 lbs. of frozen foods. Redi-Cube Ice Trays—just raise lever release, lift out dividers, select one or as many cubes as needed. Full-width chiller—for steaks, chops, frankfurters, bacon, luncheon meats, ideal for quickly chilling soft drinks. Utility basket—handy storage for eggs and small items. Sturdy aluminum shelves. Space maker door shelves recessed in refrigerator door. Rolla-Drawers—roll easily on rubber-tired wheels. Durable meat dish. Butter conditioner—keeps butter easy to spread or mix. Automatic interior light. Tel-A-Frost Indicator—tells you when to defrost. 8.7 Cubic Feet.

**\$356<sup>50</sup>\***

Tune in the FRED WARING SHOW Every Sunday, 8 P. M., WBKB

EASY CREDIT TERMS

LIBERAL TRADE-IN ALLOWANCE

# G & J TIRE AND APPLIANCE SALES

7747-57 SO. STATE STREET

HUDSON 3-7500

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

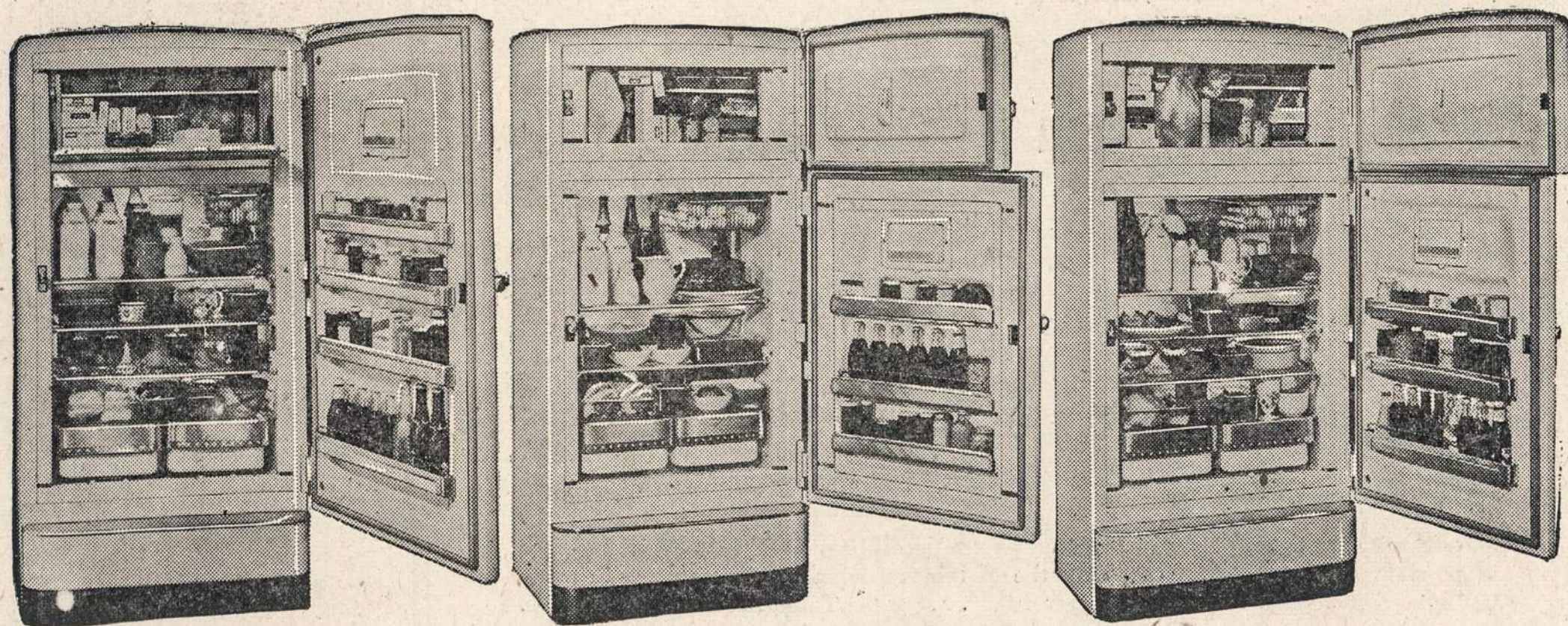
SEE OUR COMPLETE LINE OF

GENERAL  ELECTRIC

APPLIANCES AND TELEVISION



MODEL LF-8J



MODEL LF-11J

MODEL NH-8J

MODEL NH-10J

**G-E SPACE MAKER REFRIGERATOR**  
Convenience plus quality! Full-width freezer—holds 43 lbs. of frozen foods. Redi-Cube Ice Trays—just raise lever release, lift out dividers, select one or as many cubes as needed. Full-width chiller—for steaks, chops, frankfurters, bacon, luncheon meats, ideal for quickly chilling soft drinks. Utility basket—handy storage for eggs and small items. Sturdy aluminum shelves. Space maker door shelves recessed in refrigerator door. Rolla-Drawers—roll easily on rubber-tired wheels. Durable meat dish. Butter conditioner—keeps butter easy to spread or mix. Automatic interior light. Tel-A-Frost Indicator—tells you when to defrost. **\$392<sup>50</sup>\***  
11.0 Cubic Feet.

**G-E REFRIGERATOR—FOOD FREEZER COMBINATION**  
A real freezer—freezes fresh foods quickly—keeps up to 53 lbs. of frozen foods fresh for as long as a year; Refrigerated shelf for ice trays. Redi-Cube ice trays—ice the easy way . . . just raise lever release, lift out dividers, select one or many cubes as needed. A spacious refrigerator—holds as much fresh food in this compartment alone as standard 8 cubic foot refrigerator. A no-defrosting refrigerator compartment never needs defrosting. Utility Basket—handy storage for eggs and other small items. Door shelves—recessed refrigerator compartment door. Rolla-Drawers—roll easily on rubber-tired wheels. Meat dish—for short-time meat storage. Butter Conditioner keeps butter easy to spread or mix. Automatic interior light. **\$467<sup>00</sup>\***  
8.7 Cubic Feet.

**G-E REFRIGERATOR—FOOD FREEZER COMBINATION**  
Two appliances in one—freezes fresh foods quickly—keeps up to 53 lbs. of frozen foods fresh as long as a year; Refrigerated shelf for ice trays. Redi-Cube ice trays—ice the easy way . . . just raise lever release, lift out dividers, select one or as many cubes as needed. A spacious refrigerator—holds as much fresh food in this compartment alone as standard 8 cubic food refrigerator. A no-defrosting refrigerator compartment never needs defrosting. Utility Basket—handy storage for eggs and other small items. Door shelves—recessed refrigerator compartment door. Rolla-Drawers—roll easily on rubber-tired wheels. Meat dish—for short-time meat storage. Butter Conditioner keeps butter easy to spread or mix. Automatic interior light. **\$509<sup>50</sup>\***  
10.6 Cubic Feet.

Tune in the FRED WARING SHOW Every Sunday, 8 P.M., WBKB

# Lietuvybės ir lietuviškos veiklos židiniai

16-tos vasario Paryžiuje minėjimo proga)

Kur susimeta kad ir maža tėvyainių sauja, gimtosios kalbos, tėvų žemės meilės, ar nuotaikingos dainos ilgesio vedini, o dažniausiai vidujinės baimės svetimųjų jūroj paskesti skatinami, lietuviai greitai vienas kitą susiranda, susiorganizuoja ir įkurdina savo "centrą" bei "valdybą". Tie sambūrių įvairiais vardais vadinami "centrai" tuoj pavirsta visos lietuviškos veiklos ir patriotinio darbo židiniai. Patriotiniu darbu čia supranta ne vien ribota prasme vadinamą "politinį darbą", bet visa, kas siejasi su lietuviybės išlaikymu, kiek ji pareina nuo savosios kalbos išsaugojimo, nuo tautiško meno nuotrupų puoselėjimo, tautinių tradicijų palaikymo, draugystės saitų stiprinimo, lietuviškos šeimos narvelių tvirtinimo ir bendrai nuo lietuviškos sielos išraiškos ugdymo ir kilnimo.

Chorai, tautiniai šokiai, vaidinimai, įvairioms išskilmėms susirinkimai, manifestacijos, menininkų ir artistų pasirodymai tas nauja ne vien mūsų pačių dvasios peni, bet organizacijoms, kukliems meno sambūriams ir paskiriems menininkams dažnai tenka didelė garbė, pareiga ir atsakomybė atstovauti kitų tautų tarpe ir mūsų viešą reprezentaciją ir mūsų kūrybinį genijų. Dažnai per Motinos Dienos rūpestingai rengiamas pramogėles mažytės, tautiškais rūbais pasipušusios, dukrelės patriotinio eilėraštelio padeklamavimas, jos tyras ir laimingas šypsny, įteikiant gėlele ar dovanėlę savo mamytei, sužadina gilesnį, skaidresnį ir patvaresnį patriotinį jausmą, kaip kurio nors visuomenininko, kad ir karšta, bet dažniausiai sausais juridiniais argumentais perkrau-



MEDIA, PA. — Gaisras sunaikino Elwyn treniravimo mokyklą protiškiems atsilikėliams, Žuvo viena moteris. Apskaiciuojama, kad gaisro nuostoliai sieks \$400,000.

ta kalba. (Prie parengto bendro Kūčių stalo, prie kurio renkasi visi kolonijos nariai, bendra tylos valandėlė, bendrai išreikštas sielvartas dėl kenčiančios tėvynės, bendra malda ir giesmė, bendrai sulaužyta plotkėlė, visa šventvakario susimąstymo ir ramybės nuotaika glaudžiau visus dalyvius suartina ir draugiškus saitus suvienija, kaip oficialūs "vieningam darbu" raginimai. Viešos eckkursijos, "gegužinės" ar "pubūviai" lietuviškai dainai nenuilti, tautiškiems šokiams nepamiršti, pažintims užmegsti, "lietuviškosms piršlyboms" patarnauti ir t. t., daugiau nulemia, kaip dienraščių aimanavimai ir "lietuviškiems žibintams užgesant" nusiskundimai. Kinematografinė kronikoj, kurios žiūri simtai tūkstančių žmonių, pavaizduotas mūsų "mažųjų ambasadorių" (skautų) pas prancūzų prezidentą priėmimas, arba tautiškais rūbais pasipušusių lietuvačių, moterų kongrese nufilmavimas, mūsų bylos propagandai visuomenėje yra vertingesni, kaip "teisėsinės argumentacijos" memorandumai.

Kadaise mūsų kultūros daigai slėpėjo mūsų kaimų seklyčiose, tautinių įvairiaspalvių audinių ritiniuose, prie prieklečių pasvyrusių kryžių sumtkeliuose, rūtų darželiuose, sienapiučių dainas kuriant lenktyniavime, darbų talkose, jaunimo vakaruose, parapijų bažnytinėse sueigose, vestuvių apeigose... Iš tų mažų daigų-daigelių išbujojo mūsų savaimingos lietuviškos kultūros pradmenis. Atėjo vėl laikai, kada tos kultūros lobio nuotrupos, kuriomis gyvename, reikia išsaugoti. Jas turime parsivežti namo mūsų kultūros laukams senąja sėkla naujai atželdinti. Ten mūsų dvasia dabar žalojama, ten jai ne vien kalbos "svetimybės" primetamos, ten ji perauklėjama ir rusinama, o tas dvasios rusinimas yra baisesnis ir pavojingesnis už medžiaginio gyvenimo bolševizaciją.

Prancūzijoje tokio lietuviško židinio vėliavą garbingai neša jau prieš penketą metų susiorganizavusi Lietuvių Šalpos Draugija, kuri jungia beveik visus Prancūzijos lietuvius. Tai yra vienintelė oficiali organizacija Prancūzijoje. Ji rūpinasi ne tik savitarpine pagalba, bet įvairių sambūrių talkininkaujama, pakelia didžiąją visuomeninio ir kultūrinio darbo dalį. Ji kviečiasi paskaitininkų per susirinkimus, rūpinasi Katalikų Misija Prancūzijoje, organizuoja pobūvius, ekskursijas, rengia iškilmes ir šventes, parengia joms menines programėles, laiko mažą biblioteką ir imasi kitokių iniciatyvų lietuvišką visuomenę reprezentuoti ir savo narių "dvasinį alkį" patenkinti.

Ji rengia ir 16 vasario iškilmingus minėjimus. Visur tie minėjimai bemaž panašūs. Visur, kur lietuviai bebūti, jie palaiko brangiųjų prisiminimų liepsnelę ir tą kilniąją dieną se-

miasi naujos stiprybės kryžiaus keliais einant nesuklūpti ir ištesėti kovą iki galo. Tai yra diena atnaujinti tikėjimą, kad lietuvių tauta nepaluž ir Laisvės Saulės susilauks.

Laisvosios Lietuvos atstovas Dr. S. Bačkis, jausminga, gilios ir taurios politinės minties persunkta kalba, kaip tik ir pavaizdavo tą tautos kovą, kurios pavyzdžiai "amžiais bylos visiems apie lietuvių nepalaužomą valių kovoti už laisvę ir Nepriklausomybę" ir ragino tos didžios kovos akivaizdoje ne vien sielotis apie mūsų likimą, bet dar gyviau, vieningiau ir drausmingiau įsitraukti į realų darbą visų mūsų pastangose.

P. E. Turauskas turiningoj paskaitoj apibūdino patriarcho J. Basanavičiaus vaidmenį tautos atbudime, jos asmenybės išryškėjime ir politinių kelių ieškojime. To didžiojo dvasios milžino lietuvių tauta pasitikėjimo mintis, prelegentas susiejo su

dabartine mūsų padėtimi. Buvo nemaža iš svetimųjų ir savųjų tarpo sveikinimų. Sekė meninė dalis: simboliniai stilizuotos melodeklamacijos, žiupsnis melodingų ir skoningai parengtų dainų... Žavėtinai dailūs mergaičių tautiniai drabužiai, trispalvė mūsų vėliava, rinktės, kilni aplinka ir nuotaika, viskas liejo į susirinkusių širdis vis naują ir naują vilties, pasitikėjimo ir ryžto bangą.

Kuklūs "menininkai", studentijos ir darbininkijos jaunimas, už pasišventimą, už po sunkaus darbo savo poilsio valandų aukojimą, už tą kilnų ir giliai lietuviškas sielas sukrečiantį darbą, už tą gražų programos išpildymą, susilaukė iš publikos, pakartotinių, ir susijaudinimo ašarų ir širdį maloniai glostančių džiaugsmo šypsnių. Tegul jie man atleidžia, kad dėl vietos stokos negaliu jų išvardinti paskirai (redakcija vietos šykšti). Vis jau negaliu nepaminėti me-

ninės dalies vadovo, muziko p. S. Užpolevičiaus, taip sunkiomis Paryžiaus aplinkybėmis sugebėjusio suorganizuoti taip gražiai pasirodžiusį ir ketinantį dažniau pasirodyti chorę. Viešas per spaudą Paryžiaus lietuvių vardu aciu tebūnie Tamstai atlyginimu už tą didžią kultūros našatą, kurią pakeli mūsų tarpe.

Šį kartą paryžiečiai gali pasididžiuoti gavę Prancūzijos vyriausybės leidimą pirmą kartą lietuviškai prabilti 16-to vasario proga ir pavergtą tėvynę. Tą iškilmingą 15 minučių "valandėlę" užpildė trumpais pranešimais Dr. S. Bačkis, prof. J. Matore, Beransono humanitarinio fakulteto dekanas, ir J. Lanskoronskis. Kalbos buvo derinamos su muzikos posmais.

## Naujienose gaunamos knygos

- M. Variakojytė-Inkemenė. Marlborough's Lithuanian Self-Taught. \$2.25
  - J. Laukis, Lithuanian Self Instruction. 50c
  - Chicago's Plans. 50c
  - Naujas leidinys. 50c
  - M. Gudulis. Lietuviai gynė savo miškus. Idomiai aprašytos kovos 1905 Suvalkijoje su caro valdžios paskirtais miškininkais. \$2.00
  - Dr. K. Grinius. Atsiminimai ir mintys. Daug idomios medžiagos iš d-r'o K. Griniaus gyvenimo dar caristinėje Lietuvoje. \$2.00
  - A. Garmus. Nemuno pakrantės. Atsiminimai iš sepos caristinės Lietuvos prie Nemuno. \$1.25
  - Nelė Mazalaitė. Mėnuo, vadinas medaus. Apsaka. "Gabijs". 1951 m. 220 psl. \$2.50
  - Jonas Gailius. Susitikimas. Apsaka, New York, 1951. \$1.50
  - Juožas Švaistas. Paskutinį kartą tave klausiu. Romanas. Liūdo Vismano laida. \$1.50
  - Liūdas Dovydenas. Žmonės ant vieškelio. Ingolštadas, 1951 m. \$1.00
  - V. Mykolaitis - Putinas. Altorių šešėly. Romanas 3-se dalyse. Išleido "Trentis". 639 psl. \$4.00
  - P. Tulpė. Kalnų dvasia. Freiburgas, 1946 m. 206 psl. \$1.50
  - P. Tulpė. Tiltas sargas. P. Abelkio leidykla, 151 psl. \$1.50
  - Arthur Koestler. Nulis ir begalybė. Romanas. Tuebingen, 1948. \$1.25
  - Studentų Varpas. 1948 m. 50c
  - Gyvenimas. Mėnesinis žurnalas. Redakt.-leidėjas Antanas Zydomtas iš 1927-1928 m. įvairūs NN, pavienis No. 25c
- Knygų kaina vietoje. Už persiuntimą 10c. nuo \$1.00. Adresas: NAUJIENOS 1739 So. Halsted St. Chicago 8, Ill.



## PAGUODOS ŽODŽIAI!

"Aš iškliausiu tave malonės metu ir išganyau dieną tau padėjau. Štai dabar malonės metas, štai dabar išganymo diena!" —2 Kor. 6:2.

**IS KNYGOS. SV. RASTO!**  
Veltui įsigykite Ap. Jono Evangelijos; tik atsiųskite vardo ir adresą su prašymu.

**PASIKLAUSYKITE MŪŠŲ RADIJO PROGRAMŲ TRUMPOMIS BANGOMIS!**  
Kviečiame pasiklausyti "DANGISKOS SVIESOS" šeštadieniais, 10 val. vakaro.

WHFC, 1450 kilocycles (tuoj po "Margučio" programos) Tris kartus per savaitę: trečiadieniais, penktadieniais, ir sekmadieniais... 12 val. popiet Eastern Standard Time (taip pat Čikagos vasaros laikui) 13 val. Argentinoje 14 val. Brazilijoje 17 val. Anglijoje.

Trijose vietose: 16, 19 ir 24 metrai!

Turime dar vieną programą sekmadieniais, 24 val. (Filipynų Salų laikui iš Manilos, taip pat trumpomis bangomis: 19, 30, ir 49 met.

## Pamaldos lietuvių kalba

Čikagoje: 3:30 val. po pietų Raymond Bažnyčios Salėje, 816 W. 31-ma gatvė

## LIETUVIŲ MISLIOS DRAUGIJA, INCORPORATED

P. O. Box 488, Chicago 90, Ill. USA

Kiek Tik Norit BUICK'U, Naujų ir Senų

## MILDA BUICK SALES

907 West 35th Street  
Lafayette 3-2022

## SIUNTINIAI I LIETUVĄ

visus mokesčius čia sumokėjus  
100% apdrausta  
DRABUZIAI  
GYDUOLIS  
ir t. t.

Jūsų giminės gausa be jokių jiems išlaidų  
**CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.**  
220 SO. STATE ST., CHICAGO  
Tel WAbash 2-9354  
Atdara šeštadien. iki 1:30 popiet.



## Springtime in Korea

IN THE STICKY, slippery, sucking mud of Springtime in Korea, men are still the most dependable supply carriers. These American soldiers have learned to take advantage of native inventions to lighten their load. And they are carrying their burdens on Korean A-frames. This supply-transport detail, like so many of the jobs soldiers must do, is dull, plodding drudgery. But nevertheless it's an important part of their job for defense.

You're doing your part, too, when you buy United States Defense Bonds regularly. For with bonds and other forms of savings you are building a sturdy backlog of security for yourself and for your family. This helps build up and maintain a strong economy for America, to back up the military strength of which young soldiers like these are a part. And America must be strong, economically as well as militarily. For don't forget—peace is only for the strong!

If you are not now one of the 83,000,000 thrifty and patriotic Bond Buyers in America why not become one today? Make the investment that can mean security for your family, peace for your country, and safety for our men under arms. Start buying United States Defense Bonds—now!

**The U. S. Defense Bonds you buy give you personal financial independence**

Don't forget that bonds are now a better buy than ever. Because now every Series E Bond you own can automatically go on earning interest every year for 20 years from date of purchase instead of 10 as before! This means that the bond you bought for \$18.75 can return you not just \$25—but as much as \$33.33! A \$37.50 bond pays \$66.66. And so on. For your security, and your country's too, buy U. S. Defense Bonds now! Bankers recommend them as one of the safest forms of investment.

Peace is for the strong...  
Buy U.S. Defense Bonds regularly!

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

**NAUJIENOS**  
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.



Talbot, Model 16T152

Don't Miss This!

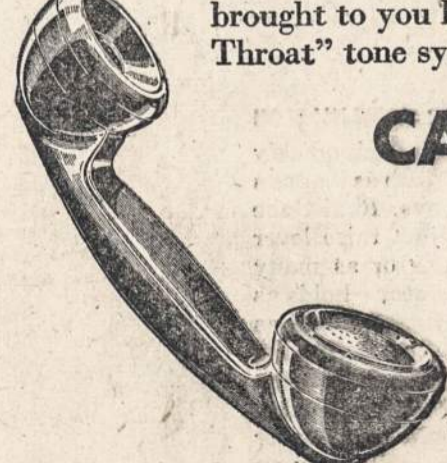
Get FINEST PICTURES POSSIBLE in this TV area

16-inch RCA Victor TELEVISION

\$225

WITH THE NEW "POWER-PLUS" CHASSIS

- You'll see the best television pictures possible in your TV area... with the "Power-Plus" Chassis.
- You'll be proud to place this handsome table model in your home. Drop in today... see the Talbot. It's too good to miss.
- You'll hear clear, vivid sound... brought to you by the exclusive "Golden Throat" tone system.
- And ask about our RCA Victor's Factory-Service Contract covering expert television installation and maintenance.



CALL NOW—FREE TRIAL!

Virginia 7-0700

Virginia 7-3377

## ARBET'S

2442 WEST 47th STREET 1746 WEST 47th STREET

OPEN MONDAY AND THURSDAY NIGHTS

# DAKTARYSCIŲ REIKALU (SKAITYTOJŲ BALSAI)

Kuklumas yra didelis dalykas. Juo dažnai matuojama žmogaus inteligencija, kultūringumas, džentelmeniškumas. Juo žmogus daugiau prasilavinęs, juo jis kuklesnis, paprastesnis, pricinamesnis. Gyvenime ir gamtoje svarbiausia yra turinys, bet ne blizgantis paviršius, ar kokios ten margos plunksnos. Kukli paukščiukė lakštingala, o kokį puikų vardą savo čiulbėjimu nusipelnė sparnuočių tarpe...

Dauguma lietuvių yra kuklūs žmonės. Tačiau jų tarpe atsiranda ir nevisai šiuo atveju rimtų asmenų. Atsimenu, dar prieš kokią dvidešimt metų spaudoje griežtai pasisakė šiuo reikalu gilaus atminimo plunksnos ir mokyklos darbininkas Antanas Vireliūnas. Jis pasmerkė ką tik užsieniuose mokslus baigusius jaunuolius ir per daug jau nekukliai besididžiuojančius savomis daktarystėmis, tariant, ką tik įgytais įvairiose mokyklose mokslo laipsniais. Vėlonis A. Vireliūnas tada pasiūlė jaunimui labai nesidžiaugti ir nesigirti įgytais užsieniuose titulais, bet daugiau savo kietu, rimtu ir naudingą darbą Tėvynėje — Lietuvoje įrodyti savą pasirengimą profesijoje ir tuo būdu įsigyti pranašumą kitų lietuvių tarpe. Tegu, sako, darbai parodys žmogaus vertę, tegu kiti žmonės įvertins jaunuolio teigiamybę, o ne sausas mokyklos suolo diplomą ar mokslo laipsnį. Tad buvo nepriklausomoje Lietuvoje! Karų metu, ypač tremtyje ir išėivijoje, šie reikalai dar pablogėjo.

Čia greta daugumos kuklių ir teisingai savo vardus, titulus ar mokslo laipsnius suprantančių žmonių, atsirado beveik kiekvienoje profesijoje "prisiplakėlių" ir gana įkyriai savo neužpelnytais vardais besigiriančių tiek viešumoje, tiek privačiame gyvenime. Atsirado žmonių, kurie Lietuvoje buvo technikai, o čia vadinasi inžinieriais, felčeriai — stačiai daktarais, diplomuoti ekonomistai — profesoriais ir t.t. Ypač mėgiamas profesoriaus vardas... Kas juo šiandien nesivadina?!

Demokratinėje Amerikoje per didelis afišavimas mokslo laipsniais neįprastas, lyg kiek žeminantis tokių laipsnių neturintįs žmones ir ypač neįaukiai priimamas senųjų išėiviu-lietuvių tarpe. Jie dažniausiai savamoksliai, vertingi savo darbo darbininkai negali suprasti kokio dar palyginamai jauno žmogaus, atsidūrusio jų draugystėje, ir nuolat save profesorium ar daktaru besivadina.

nančio... Vakarų Vokietijoje taip pat nemalonių dalykų pasitaikydavo. Teko gyventi Bavarijos kaime ir bendrauti net su keturiais netoliese gyvenančiais jaunais lietuviams-tremtiniais. Jie visi vadinosi ir vokiečiams sakėsi esą prof. dr. Z, prof. dr. Y, prof. dr. X, prof. Dr. M. Vokiečiai — kaimiečiai ir kaimų pareigūnai jokiū būdu negalėdavo suprasti: kaip toki jauni žmonės tokius aukštus mokslų laipsnius gali turėti... Manęs vokiečiai klausdavo: ar lietuvių toki gabūs, ar tie laipsniai Lietuvoje buvo toki pigūs?! Mūsų, sako, prof. dr., tai jau dažniausiai pradžios, praplėkės, ar kitaip didelio mokslo fiziniai atžymėtas asmuo, bet jokiū atveju ne kokios 30 metų šaunus vyrukas... Aš žinojau, kad dalis mano pažįstamų savo prof. dr. titulus sudarė Lietuvos universiteto Teologijos filosofijos fakultete ir tai gana palankiose vokiškos okupacijos sąlygose, bet aš gi negalėjau to pasakyti vokiečiams... Teko visai išsisukinėti, kreivažodžiauti.

Buvo ir liūdnesnių dalykų. Bavarijos kaime atsidūrė didelio Lietuvos miesto burmistras. Žinoma, jis tuojau pirsistatė vietos vokiečiams Lietuvos "Oberbürgermeisteriu". Kol dar naciai valdė, jis šiaip taip vertėsi, bet staiga užėmė kaimą amerikiečiai. Jų saugumas pradėjo rinkti nacių veikėjus ir užklupo kaimo "Bürgermeister" (seniūną), suėmė ir vedasi. Žmona — vokiečių verkdamas sako: ką jūs mano biedną vyrelį, amatininką, imate, koks jis naciis, čia kaime yra tikras "Oberbürgermeisteris", imkite jį... Amerikiečiai nepalėdavo vokiečių, bet susidomėjo ir lietuviu. Jį paklausinėjo ir taip pat suėmė. Vargšas išsėdėjo JAV koncentracijos stovykloje naciams apie dvejus metus ir suprato ką reiškia ne vietoje garsiais titulais didžiūotis.

Panašiu būdu bolševikų NKVD sušaudė viename čekoslovakijos kaime užtiktus Lietuvos atsargos generolą, pulkininką ir apskrities viršininką, kurie prieš tat nevengė savo skambiais titulais didžiūoti vietos žmonių tarpe...

Tat dar šiaip taip savo titulus pateisinę žmonės, ne vietoje juos naudoję, bet ką kalbėti apie aiškius mokslinių ir kitokių vardu pasisavintojus? Jie yra tikrai kenksmingi visiems lietuviams. Kokioje dirbtuvėje žmogelis pasivadina inžinierium ar kitokiu specialistu. Duodamas jam atitinkamas

darbas, o jis nė iš vietos! Paniekimas savo ir kitų lietuvių vardo. Nemokša vadinasi profesorium. Pakliūva aukštojo draugijon ir čia nė elgtis, nė tinkamą pokalbį palaikyti nesugeba... Išvada: koki silpnūčiai tie lietuvių ir jų profesoriai...

Laikas rimtai šia negerove susirūpinti. Drįsčiau štai ką pasiūlyti:

1. Be rimto reikalo nenaudoti savo ankščiau turėtų ar da-

bar turimų titulu, mokslo laipsnių ar profesinių pavadinimų. Tenkintis pavardėmis. Titulus ir mokslo laipsnius naudoti tik atitinkamoje specialybėje bedirbant;

2. Lietuvių tarpe elgtis kukliai be jokio akcentavimo savo mokslinio ar profesinio pranašumo;

3. Visos profesinės lietuvių organizacijos — agronomai, gydytojai, teisininkai, miškininkai, veterinariai, dantų gydyto-

jai, žurnalistai, galtingosios seserys ir t.t. kovoja su neteisėtais jų profesijos vardu besivadinančiais asmenimis ir nusižengėlius skelbia viešai spaudoje;

4. Lietuvos profesoriai sudaro tuoj pat komisiją iš žinomų ir tikrų profesorų — prof. Dr. K. Oželio, prof. Dr. D. Krivicko, prof. Dr. Pr. Skardžiaus ir prof. S. Kolupailos Lietuvos profesorių sąrašui patikrinti ir iš jo neteisėtai šiuo vardu besivadi-

nančius asmenis eliminuoti.

Pats laikas susitvarkyti su visokiomis daktarystėmis ir skambiais vardais. M.

"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSITYBININKAI, MOKSLININKAI JIE ŽINO, KAD "NAUJIENOS" PADUODA TEISINGIAUSIAS ZINIAS IR GERIAUSIUS RASTUS.

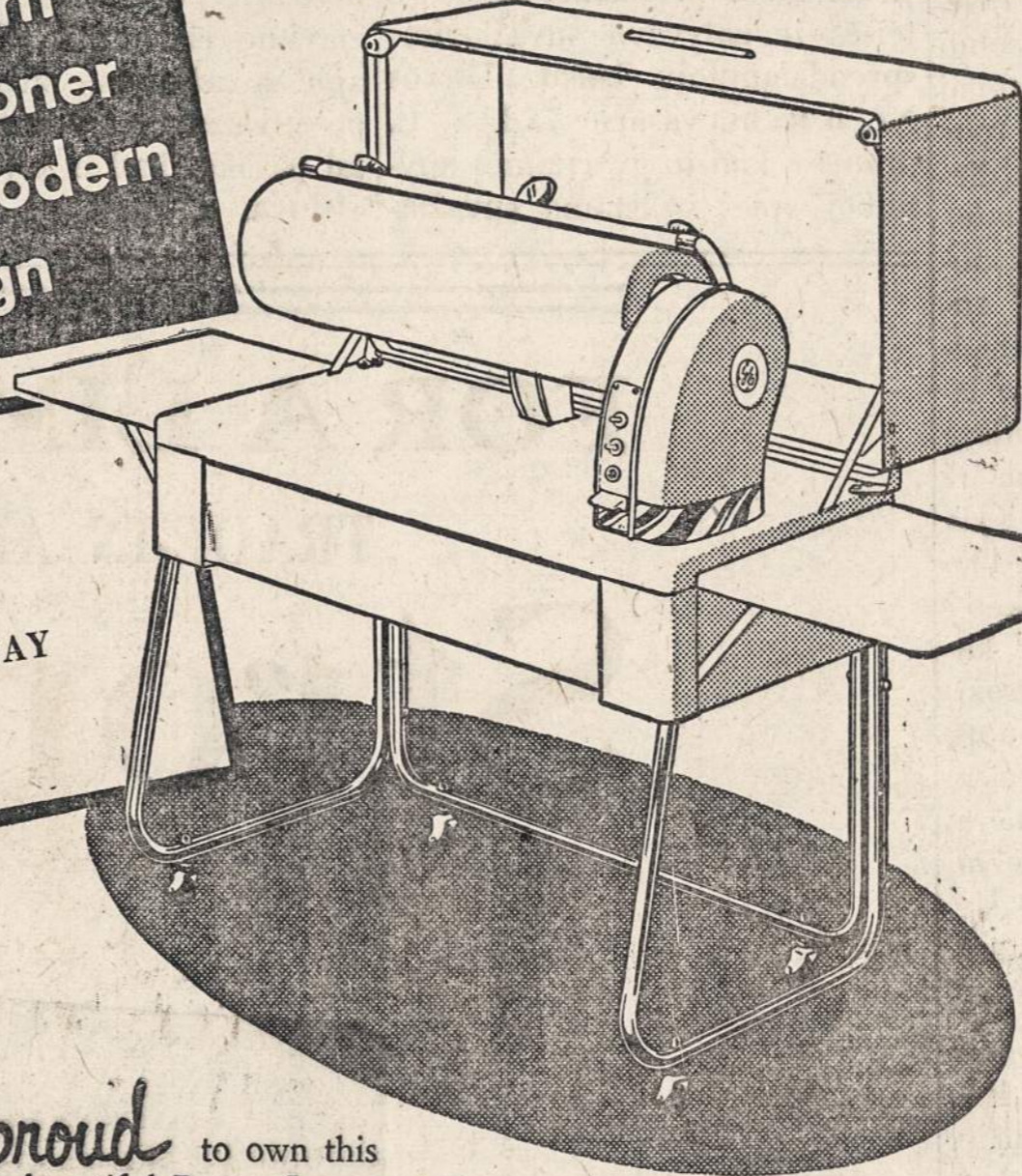


Garsinkites 'N-nose'

# IT'S HERE

A Modern Rotary Ironer A New Modern Design

EASY TERMS 78 WEEKS TO PAY



You'll be proud to own this beautiful Rotary Ironer with chromium-plated legs. A perfect addition to your kitchen or laundry. Blends with modern kitchen furniture. Irons everything—from shirts to dresses—with ease and speed. And what a wonderful ironing job it does, too! After ironing, close the cover—heat and motor shut off automatically.



You'll be amazed how soon you can iron with professional results

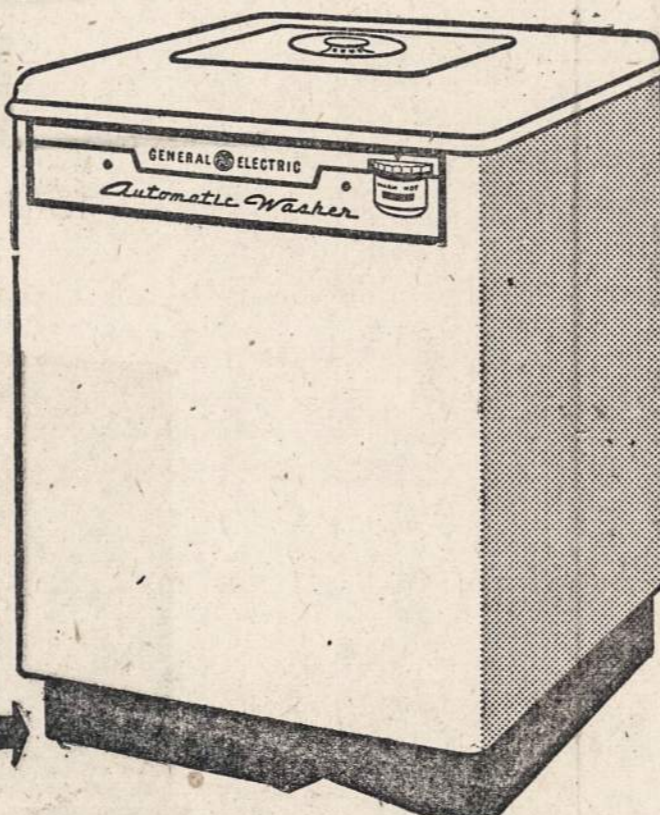
Ask for a FREE Demonstration today

## De Luxe G-E Automatic Washing

EASY TERMS 78 WEEKS TO PAY

NEW G-E AUTOMATIC WASHER GIVES YOU MORE FOR YOUR MONEY!

- G-E ACTIVATOR\* WASHING ACTION
- DEEP ACTIVATED RINSE
- FAST "SPIN-OUT" DRYING ACTION
- ONE CONTROL DOES EVERYTHING
- 1-YR. WARRANTY ON ENTIRE WASHER



See this new G-E Automatic Washer in action today!

## Get extra capacity with a G-E Washer!

ACTIVATOR\* WASHING ACTION—WASHES EVERY PIECE INDIVIDUALLY!



EASY TERMS 78 WEEKS TO PAY

General Electric 10-lb. capacity means bigger loads—fewer loads than average—less trouble and less work for you.

INSTINCTIVE WRINGER • ADJUSTABLE TIMER ONE-YEAR WRITTEN WARRANTY

Worksaving magic! G-E "SPEED COOKING" WITH "PUSH-BUTTON" CONTROLS!

## STRATOLINER RANGE

EASY TERMS

- G-E Calrod\* units throughout
- Tot-A-Cook lights and push buttons
- Huge Tripl-Oven
- Built-in pressure cooker
- Automatic oven timer
- Hi-style control panel



See our complete line of GENERAL ELECTRIC APPLIANCES

Easy Terms — Liberal Trade-in Allowances

THE MONTH AHEAD IN History

# MARCH

90 YEARS AGO

CIVIL WAR BATTLE BETWEEN "MONITOR" AND "MERRIMACK" MARCH 9, 1862

THE "MERRIMACK", FRIGATE OF THE CONFEDERATE NAVY WAS SUCCESSFULLY CHALLENGED BY THE UNION NAVY'S "MONITOR" IN ACTION IN HAMPTON ROADS, ESTUARY OF THE JAMES RIVER, VIRGINIA.

The Chicago Historical Society's Civil War Room dramatizes the story of the War Between the States

See this exhibit at THE CHICAGO HISTORICAL SOCIETY

THIS FEATURE SPONSORED BY FIRST FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

# SOLTIS HOME APPLIANCES AND FURNITURE

2647 W. 51st. ST.

HEmlock 4-7095

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

5—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. —SESTADIENIS, KOVO 1 D. 1952

## Lietuvių Tremtinių Bendruomenės

### Apylinkių "atstovų" suvažiavimas

1952 m. sausio mėn. 6 dieną Chicagoje, Vycių salėje, įvyko pirmasis ir gal paskutinis Lietuvių Tremtinių Bendruomenės Illinois valstybėje apylinkių "atstovų" suvažiavimas, kuris praėjo paskubom ir likvidavimosi ženkle. Centro valdybos vardu pranešimą padarė jos pirmininkas p. Gaučys. Tarp kita, jis pranešė, kad jau yra įkurta Amerikos Lietuvių Bendruomenė ir kad Liet. Tremtinių Bendruomenė reikia persiorganizuoti į aną bendruomenę. Toliau jis, nenuslėpdamas susijaudinimo, nusiskundė, jog Centro valdyba buvo puola ma spaudoj, kad dėl to labai sumažėjo tautinio solidarumo įnašų įmokėjimas, o be pinigų jie negalėję įvykdyti savo sumanymų. Jo pranešime aiškiai matėsi kaltinimas tiems kelėjams viešumon Centro valdybos neteisrių veiksmų.

Bendruomenės įstatuose yra nustatyta veikimo linkmė ir ritos vykdomiesiems organams. Vykdomieji organai gali turėti bendruomenės narių pasitikėjimą ir paramą tik tada, kai veikia įstatų ribose ir sąžiningai. Centro valdyba įstatų visai nebojo, su bendruomenės pinigais elgėsi kaip su savo privačiais ir dėl to susilaukė pelnytų priekaištų. Ką pasėsi, tą ir piaiši, sako lietuviška patarlė.

Vienok ir po iškėlimo viešumon esamų Centro valdyboj negeročių reikalai joje nepagerėjo.

#### Piniginiai reikalai netvarkoj

1951 m. liepos mėn. 25 dieną Naujienose Centro valdyba, atsakydama į p. M. Valiūno iškeltas negeroves, rašė, jog iš įvairių parengimų ji turėjo pelno \$700 su viršum. Kiek to viršaus buvo, nepasakė. Gi į Centro valdybos pajamas iš tų \$700... su viršum įrašyta tikėtai \$405.30, Trūksta \$294.70. 1952 m. sausio mėn. 6 d. visuotiniame apylinkių "atstovų" suvažiavime Centro valdybos pirmininkas p. Gaučys pranešė, kad iš vaikų šventės turėjo \$460 pelno (vaikų šventė buvo surengta po pranešimo Naujienose, kad iš parengimų turėjo \$700 su viršum

pelno), gi užpajamuota tikėtai \$55.19. Trūksta \$404.81. Taigi matome, kad į Centro valdybos kasą nepateko ir kažkur nuklydo (\$294.70 ir \$404.81) \$699.51.

#### Išmokėjimai p. K. Kleivai

1951 m. liepos mėn. 10 dieną Naujienose buvo parašyta, kad 1951 m. gegužės 27 d. bendrame Liet. Tr. Bend. apylinkių valdybų, kontrolės komisijų ir Centro valdybos posėdyje Centro valdybos pirmininkas p. Gaučys pranešė, kad p. Kleivai už darbą išmokėta už 11 mėn. po 90 dolerių, viso 990 dolerių. 1951 m. liepos mėn. 25 d. Naujienose Centro valdyba rašė, kad iš parengimų gauta pelno \$700 su viršum ir tie pinigai išmokėti p. Kleivai. Esą tuos pinigus p. Kleiva pats ir uždirbęs, nes surengęs parengimus. 1952 m. sausio mėn. 6 d. visuotiniame apylinkių "atstovų" suvažiavime iš kontrolės komisijos pranešimo išryškėjo, jog išmokėjimų p. Kleivai išlaidose parodyta tik \$495 už 5 mėn. už darbą Centro valdyboj. Kyla klausimas, kaip yra dar su \$495, kurie buvo p. Kleivai išmokėti? Ar p. Kleiva juos grąžino į kasą? Jeigu jis juos būtų grąžinęs, tai turėjo būti užpajamuoti, bet apyskaitoj užpajamuotų p. Kleivos grąžintų pinigų nėra. O visgi yra tikra, kad p. Kleivai buvo išmokėta \$990. Lietuviška patarlė sako, kad iš žasino avižų neatgausi.

Svarstant pajamų išlaidų apyskaitės tvirtinimo klausimą kilo karštų ginčų dėl išmokėjimų p. Kleivai. Balsuojant už apyskaitos patvirtinimą balsavo 19, prieš—2 ir susilaikė 29.

Kyla klausimas, ar šitas nubalsavimas įteisina Centro valdybos padarytus neteisius išmokėjimus? Į šitą klausimą tenka atsakyti neigiamai ir štai dėl ko. Pažiūrėkime, kas iš tikrųjų buvo tas suvažiavimas? Ar tikrai tai buvo apylinkių atstovų suvažiavimas? Pagal LTB įstatų 25 str. nuostatus apylinkių atstovų suvažiavimą sudaro apylinkių valdybų pirmininkai, seniūnai ir apylinkių narių visuotinių susirinkimų išrinkti atsto-

vai po vieną nuo 50 pilnateisių narių.

Kas gi dalyvavo kalbamam suvažiavime? Štai iš Town of Lake apylinkės dalyvavo apylinkės valdybos pirmininkas (teisėtas) ir dar šeši asmens, bet jie nebuvo visuotinio apylinkės narių susirinkimo išrinkti, kaip kad reikalauja įstatai. Iš jų keturi apylinkės valdybos nariai, kontrolės komisijos pirmininkas ir vienas pašalietis—bendruomenės narys. Jie atsiėmė apylinkės valdybos įgaliojimą, tai yra savo pačių įgaliojimą. Tai dar negirdėtas dalykas, kad valdyba pati save ir kitus įgaliojotų vieton visuotinio narių susirinkimo rinktų atstovų. Toks įgaliojimas neturi galios ir nesuteikia įgaliotiesiems visuotinio narių susirinkimo rinktų atstovų teisių. Vienok nesė vicepirmininkui tik suvažiavimo išvakarėse. Pats S. C. apie suvažiavimą sužinojęs jau po suvažiavimo iš spaudos. Tada pasako, kad ir toj apylinkėj linkėj apie įvykstantą suvažia-



John Richard Bayless, vidury, buvo FBI areštuotas New Yorke. Areštuotas jis ryšium su apšėlimu Hollywoodo (Cal.) banko, iš kurio pasislavė \$19,600. Pas jį buvo surastas revolveris.

atstovų suvažiavimą nebuvo rinkti visuotinio narių susirinkimo. Jeigu būtų buvę rinkti, tai bent valdybos vicepirmininkas būtų žinojęs. Argi tokį suvažiavimą galima laikyti apylinkių atstovų suvažiavimu?

Aišku ne, nes jis neatitinka bendruomenės įstatų 25 str. reikalavimus. Dėl to jo nutarimai neturi visuotinio apylinkių atstovų suvažiavimo nutarimų galios, jie yra niekingi.

Dabar p. Lokininkui ir kitams bus aišku, kodėl nutarimuose leidimui Centro valdybai daryti išmokėjimus už patarnavimus atiduota pirmenybė prieš tautinius ir kultūrinius reikalus.

—J. V.



### "NAUJIENOSE" GAUNAMOS KNYGOS

Vytis spalvotas didelio formato ..... 50c  
 "Keleivio" Kalendorius 1952 m. su daug suprantamų gražiai parašytų straipsnių ..... 50c  
 Vil. Peteraitis. Lietuviškai-angliškasis žodynas. Lithuanian-English Dictionary. Augsburg 1948 m. \$5.00  
 Vil. Peteraitis. Mažasis lietuviškai-angliškasis žodynas (su tartimi) ..... \$2.00  
 Lietuvių Kalbos Vadovas. Tartis, rašba, kirčiavimas, kalbos dalykai, žodynas. 1950 m. .... \$4.50  
 Kaina vietoje. Išrašant reikia primokėti už persiuntimą 10-30c.  
 A. Lalis lietuviškai angliškasis ir angliškai lietuviškasis žodynas. Minkštasis aptaisais ..... \$12.00

#### POEZIJA

"Kas myli Tėvyne ir siekia laisvės, skaite". A. Giedraitis. Dainos apie laisvę ..... 75c  
 P. Orintaitė. Šulins Sodyboj ..... \$1.50  
 P. Orintaitė. Viligailė legenda ..... \$1.25  
 Henr. Radauskas. Strėlė danguje ..... \$2.00  
 A. Rūkas. Bokštai, meilė ir buitė ..... \$1.50  
 B. Sruoga. Kazimieras Sapiega 4 veiksnių istoriška kronika ..... \$2.50  
 J. Kėkštis. Ramybė man "Gabijs" ..... 80c

Šias knygas galima gauti "Naujienose" rašant:

#### "NAUJIENOS"

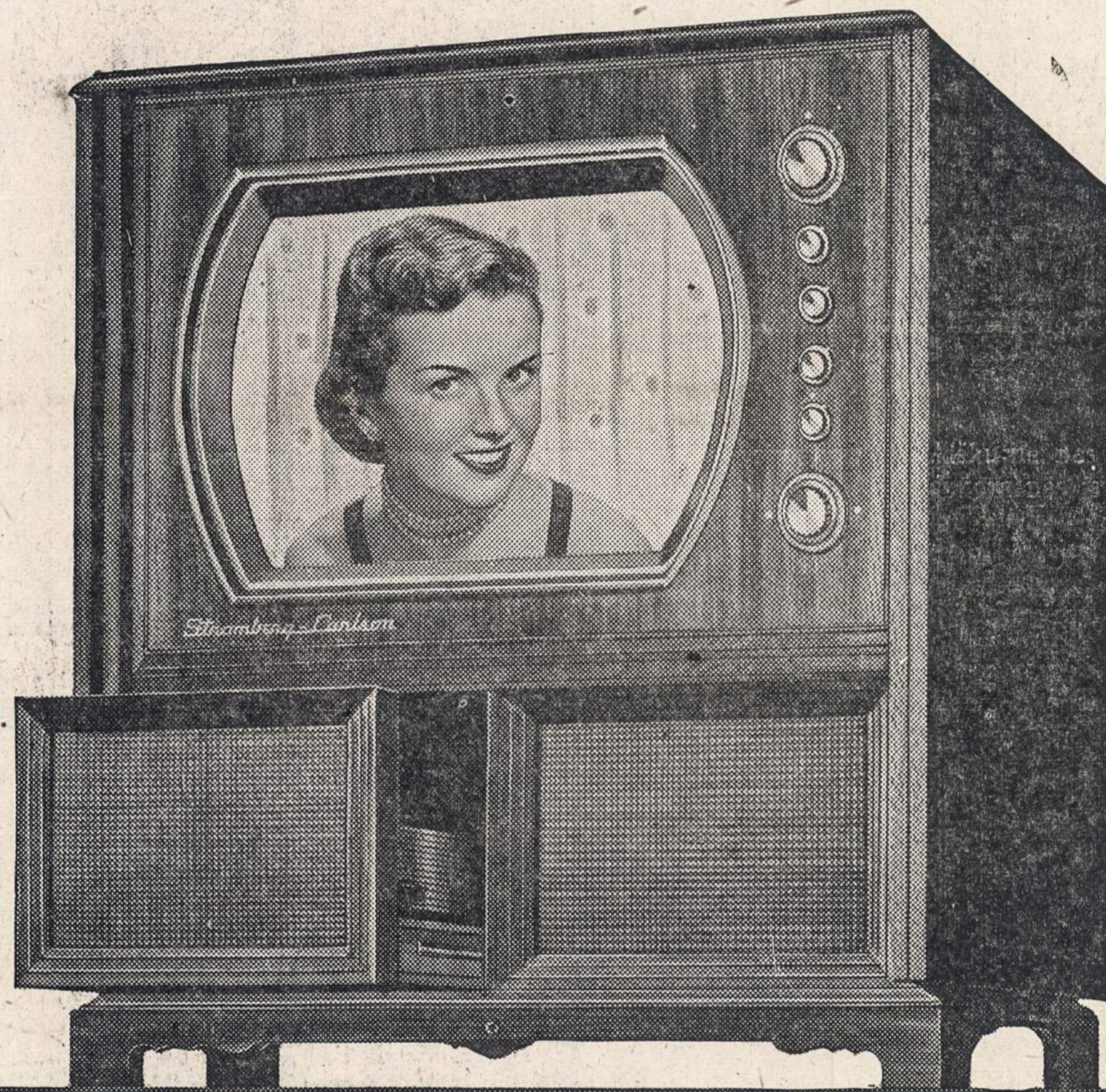
1739 So. Halsted St. Chicago 8, Ill.

FOR A LIMITED TIME ONLY-UP TO \$400

TRADE-IN ALLOWANCE ON NEW 1952 24" GIANT SIZE PICTURE

# Stromberg=Carlson

TV PHONO COMBINATION

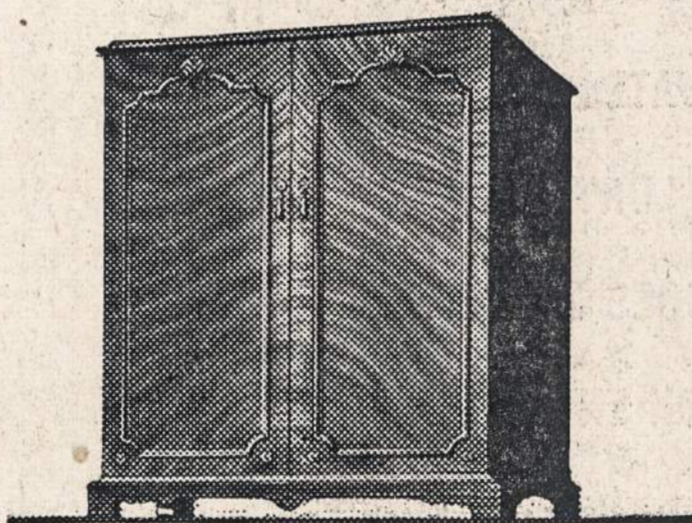


How proud you will be to say to your friends — "Come see our new Stromberg - Carlson!"

For here is performance in sight and sound that gives you a thrilling new appreciation of the wonders of television.

And here, too, is distinctive cabinet-ry, to enhance the most cherished center of interest in your home.

We have a range of models and prices that will convince you that if you plan to purchase any television received, you can afford a luxurious STROMBERG - CARLSON! See and hear a demonstration today.



**THE STANCLIFFE**—Biggest direct-view picture made for home use. A compact, beautiful, complete home entertainment unit with huge 24-inch tube—356 square inches of bright, clear, steady television. Exclusive tuner brings fine reception even in critical locations. High-fidelity AM-FM radio. 3-speed automatic record player. Beautiful period cabinet, richly detailed, completely hand-rubbed. Full-length, full-swing doors. Choice Honduras mahogany veneers. Dimensions: 46" high, 38" wide and 28" deep.

EASY TERMS

# GUARANTEED ELECTRIC APPLIANCE and FURNITURE COMPANY

2876 WEST CERMAK ROAD

BISHOP 7-3333

Open Monday and Thursday Evenings

A NUMBER OF STROMBERG - CARLSON MODELS TO CHOOSE FROM



Pradedant 1897 metais, iki šiai dienai taupytojai District Savings b-vėj pelnė ir pelno didesnį uždarbį ant sutaupų... nežiūrint sąskaitos balanso...

DABAR... nuo Liepos 1 d... mūsų dividendas tapo pakeltas net 25%. Vadinasi mūsų taupytojai šandien uždirba daugiau negu bėle kada pirmiau... Apart pelno, District Savings teikia jums pilniausiai apdrausta apsauga... ir draugiškiausią patarnavimą.

## District Savings

and Loan Association

3236 South Halsted St.



## NELAUKITE — RYTOJ GALI BUTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi išitikus, neturėsite jokių nemalonių.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

### O'MALLEY & McKAY, Inc

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043  
 Telefonas Central 6-5208

Generaliai Agentai šių Kompanijų:  
 COLUMBIA INSURANCE COMPANY  
 PEARY ASSURANCE COMPANY  
 LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY  
 MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.  
 MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY  
 AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.  
 MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.